

ОТЧЕТ

за дейността на Държавната агенция за българите в чужбина /ДАБЧ/
през 2010 г.

I. Съхраняване и укрепване на идентичността и културата на българските общности зад граница

Приоритетно място в дейността на ДАБЧ заема удостоверяването на българския произход на сънародниците ни, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство, както и за постоянно и продължително пребиваване на територията на Република България. Тази дейност е свързана с три основни потока, по които ДАБЧ осъществява административно-правно обслужване – преписки, получени по консулски път; преписки, получени от Министерството на правосъдието и образувани преписки на принципа едно гише в ДАБЧ. По първите два вида ДАБЧ издава становища, а по третото – удостоверение за български произход. За отчетния период ДАБЧ е издала 13 692 удостоверения по 9005 постъпили заявления /1208 за граждани на Македония, 653 - на Молдова, 242 - на Сърбия, 198 – на Украйна, 67 – на Русия, и др./, 4645 становища по преписки, получени от Министерството на правосъдието, и 659 удостоверения по заявления, постъпили чрез консулските и дипломатическите представителства на Република България. Общо по 11 034 преписки ДАБЧ е издала удостоверения и становища за български произход.

В изпълнение програмата на правителството ДАБЧ предприе конкретни стъпки за оптимизиране на взаимодействието с държавните институции, отговарящи за реализиране на държавната политика в тази сфера. В резултат на това от есента на 2009 г. Съветът по гражданството към Министерството на правосъдието разглежда по два проекта-протокола, което доведе до значително намаление на времето по процедурата за придобиване на българско гражданство. Освен това, ДАБЧ намали срока за административно-правно обслужване на лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство два пъти – от тридесет дни, съгласно Закона за административно обслужване, на четиринадесет работни дни.

Политическата воля на правителството за усъвършенстване на публично-правната връзка между исторически оформилите се български общности зад граница и българската държава намери конкретен израз в Закона за допълнение и изменение на Закона за българското гражданство, приет от Народното събрание през 2010 г. Съгласно разпоредбите на закона ДАБЧ разработи нов Правилник за дейността на агенцията по издаване на документите, удостоверяващи българския произход, както и изменения в издаваните удостоверения, свързани с посочване на данните, въз основа на които е установен българският произход. ДАБЧ продължава наложената от есента на 2009 г. практика административно-правно обслужване на лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство, да бъде четиринадесет работни дни.

1. Инициативи, свързани със съхраняването на етно-определящите белези на българската идентичност.

Изготвен е календар на проявите, свързани с бележити дати и събития от историята на България. В проучванията на историческото развитие, актуалното

състояние и перспективите за развитие на общностите от Европейския Югоизток, партньори на агенцията са научни звена в системата на БАН, държавни институции и неправителствени организации. Част от програмата на ДАБЧ се осъществява чрез споразумението за сътрудничество с Историческия факултет на СУ «Св. Климент Охридски, подновено в началото на 2010 г. Дейността е ориентирана към българските общности на Балканите.

1.1 Основните акценти са поставени върху съхраняването на езика като главен етноидентифициращ признак, съдействието на процесите на запазване и стимулиране на интереса към историческото минало на България. В тази насока по-важни инициативи през отчетния период са:

- участие в подготовката за **отбелязване на 15-годишнината на катедра „Българска филология” в Одеския национален университет**; оказано е съдействие за изготвянето на програмата и участието от българска страна на министър Божидар Димитров и Генералното консулство в Одеса; поднесени са приветствия от страна на ДАБЧ и удостоени с почетни грамоти и медал „Иван Вазов” проф.д.ф.н. Валентина Александрова Колесник /завеждащ катедрата/ и Евгений Михайлович Черноиваненко, декан на Филологическия факултет. Наградите на ДАБЧ са връчени от генералният консул на Република България г-н Георги Проданов (21 май 2010 г.)

- участие в **тържествено отбелязване на 150-годишнината на Основно училище „Братство” в с. Звонци**. Предоставено е голямо дарение от книги, филми и други материали в помощ на образователната и културната дейност. ДАБЧ финансира отпечатването на диплянка с кратка историческа справка за училището и цветни илюстрации (април-май 2010 г.)

- **тържествено отбелязване на 150-годишнина от излизането на първия брой на вестник „Дунавски лебед”**. Организатори са Държавната агенция за българите в чужбина с подкрепата на Историческия факултет на Софийския университет "Св. Климент Охридски", Националната асоциация „Георги С. Раковски” и Военната академия „Георги С. Раковски”. (1 септември 2010)

- **отбелязване на 10-годишния юбилей на в. „Украйна: Българско Обозрение”** през м. ноември и излизането на **1000 брой на културно-просветния вестник на българите в Украйна „Роден край”** през м. декември. По този повод ДАБЧ удостоява изданията с паметния медал „Иван Вазов”. Посещението в Одеса по случай юбилея на в. „Роден край” е съпроводено с поредица от срещи с ръководствата на двете големи организации с всеукраински статут: Конгрес на българите в Украйна и Асоциация на българите в Украйна. Предадено е голямо дарение за Българския културно-просветен център „Аз Буки Веди” в Одеса.

1.2 Изследвания за историческото развитие на българските общности в различни региони в Европа

Премиери на книги, прожекции на документални филми, форуми:

- презентация на книгата на Веселка Тончева **„Българите в Голо Бърдо. Република Албания. Традиции, музика, идентичност”**, ч.1. Книгата представлява първото по рода си научно изследване за сънародниците ни от този регион.

Финансирано е от ДАБЧ. Събитието е широко отразено от българските медии. (януари 2010 г.)

- премиера на научни трудове

”Българите в Руската империя, СССР, балтийските страни и ОНД”, т. 1 /1711-2006/. Статистически сборник /на руски език/, с автор проф. д.и.н. Михаил Станчев. Изданието е част от дългосрочен проект по изследване на миналото и настоящето на бесарабските българи. В него за първи път се публикуват статистически данни за българите, преселили се в Русия още от времето на Петър I и Екатерина II до наши дни. Сборникът включва информация за броя на българите в Руската империя, географията на тяхното разселване по всички региони на страната, професионалната подготовка, нивото на образование и др.

„На пусто пладне. Българите в Руската империя и днес. Бележник на езиковия археолог” с автор проф. д.ф.н. Тодор Балкански. Представя трудната съдба на българите в изгнание в Царска Русия, СССР и в съвременните независими републики Украйна, Молдова, Руската федерация.

В рамките на премиерата на двата труда е прожектиран филмът „Бесарабия, моя любов” на режисьора Васил Барков. Присъстват представители на посолствата на Украйна, Молдова и Руската федерация. Инициативата е организирана в сътрудничество със Софийския университет и Академичното издателство „Проф. Марин Дринов” (февруари 2010)

- представяне на научно-популярния очерк **„Свищовски възрожденци в Букурещ”** с автори Лучия Керчова-Пацан и Лука-Франциск Велчов, съвместно с Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. (март 2010 г.)

- съдействие за провеждането на **международна научно-практическа конференция в Кишинев „Българи и гагаузи в многонационална Молдова: история и съвременност”**; контакти и съгласуване с посланика на Република България в Република Молдова и с г-н Петър Попов, председател на Асоциацията „Съюз на българските организации”. Асоциацията е основен организатор на конференцията. (февруари 2010 г.)

- организиране на **кинолектории за историческите общности** на българите в чужбина в сътрудничество с Катедра „Етнология” при Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. Прожектирани са филми отнасящи се за съдбата и културата на бесарабските и кримските българи. Началото на поредицата е положено през декември 2009 г.

- премиера на **документалния филм „Българите във Войводина”**, посветен на съдбата на нашите сънародници, напуснали Отечеството след Чипровското въстание през 1688 г. Подготвена съвместно със Столичната библиотека. В представянето на филма участват Мирослав Нацков (българин от Западните покрайнини) - автор и режисьор на филма и колегите му от „Astra video produkcija” (май 2010 г.)

- представяне на втори том на книгата **„Родовата памет на банатските българи”**. Премиерата е организирана в СУ „Св. Климент Охридски” от ДАБЧ, съвместно с Дружеството на банатските българи в България и Историческия факултет на СУ; (декември 2010)

1.3 Учредяване от ДАБЧ на награда „Българка на годината“.

В сътрудничество с Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в началото на годината е положена традиция за отличаване на наши сънародници, живеещи в чужбина. По регламент, утвърден от председателя на ДАБЧ, носители на отличието могат да бъдат българки с изяви в обществено значими дейности в различни области: принос в опазването и развитието на българското национално самосъзнание и културна идентичност, защита на българското национално достойнство, постижения в организацията на задгранични български общности. Носители на първите отличия, обявени през януари 2010 г. са Спаска Митрова (Македония) и Костадинка Кунева (Гърция). На 18 октомври, денят, в който се почита паметта на Света Злата Мъгленска, е обявено второто издание на инициативата. В Организационния комитет влизат представители на СУ «Св. Климент Охридски», БНТ, БНР, НБ «Св. св. Кирил и Методий», в. «Аз Буки» Столичната библиотека, представител на българските общности в чужбина – изтъкнат дарител.

2. Традиционни прояви с цел подпомагане на образованието, съхраняване на езика, историята и етническата памет и култура на българските общности

ДАБЧ организира съвместно с организациите на българските общности прояви, посветени на важни дати и събития от националния календар, изпраща приветствия, предоставя дарения в помощ на тяхната образователна и културна дейност. Информация за най-значимите инициативи се публикува в сп. „Ек“ и на сайта на агенцията, оказва се съдействие за отразяването им и в българските медии.

През отчетния период **по важните инициативи са:**

- **отбелязване на годишнината от обесването на Васил Левски**

В **Босилеград** е предоставено дарение. ДАБЧ организира отразяване на възпоменанието на Апостола в **Париж** и **Буенос Айрес** от електронни медии в България

- оказано е съдействие на българските организации, училища и медии в Балканските държави, включили в програмите си тържественото отбелязване на националния празник **Трети март**.

- **честване на 24 май в Чехия**

Инициативата през 2010 г. включва в програмата няколко прояви: **конференция в Прага** по случай 130 годишнината от началото на българското организирано движение в чешките земи; поклонение пред паметника на Св. Св. Кирил и Методий в **Микулчице**; **удостояване на изявени дейци** на българската общност в Чехия с почетен медал на ДАБЧ „Иван Вазов“ по време на Четвъртия събор на българите в Микулчице. Отличени са сънародниците ни **Атанас Белков, Ненчо Йорданов, Димитър Христов и Мария Манолова Мотейлова**; **среща с българската общност в гр. Оломоуц, Чехия**; в рамките на инициативата с почетна грамота и предметни награди са наградени тримата **победители в Конкурса за изработване на мултимедийна презентация**. Презентацията е съвместна инициатива на

Българския културен институт и Българското общообразователно училище “Д-р. Петър Берон” в чешката столица и ДАБЧ.

- участие на ДАБЧ в **Общобългарски фестивал на българската просвета и култура в Болград**, организиран от Асоциацията на българите в Украйна. Приветствие до сънародниците е поднесено от Христо Христов, главен секретар на ДАБЧ. Осъществена е среща с представители на общността. В рамките на фестивала стартира **кампанията за строителство на Мемориал на българските опълченци в Болград**. ДАБЧ отрази събитието и чрез сайта си, информира за предстоящото издигане на този паметник на нашето опълчение от Бесарабия. През цялата година се търсят възможности за информиране на българската общественост за инициативата на Асоциацията на българите в Украйна.

- участие в успешно преминалият на 20 юни т. г. **Първи събор на българите в Мадрид**, организиран от Асоциацията на българите в Испания „Балкан”. В рамките на събора е проведен **парад на български училища**, изнесени са фолклорни програми от училищни състави, организирана **продажба на български книги, прожекция** на български игрални филми. ДАБЧ подкрепя инициативата като организира работна програма на представителите на кабинета на министър Божидар Димитров и ДАБЧ при пътуването им в Мадрид. Осъществени са срещи с партньори на агенцията по съвместни инициативи и проекти като Испанско-български център в Мадрид, Асоциацията на българите в Испания „Балкан”, Асоциация за култура „ТАНГРА”- Мадрид. По време на събора са осъществени **срещи с лидери на организации на сънародниците в Палма де Майорка, Барселона, Мурсия**, пристигнали за участие в инициативата. Поднесен е поздравителният адрес от председателя на ДАБЧ до организаторите и участниците в инициативата, а президентът на асоциация „Балкан” **Петя Цанева е удостоена с почетен медал „Паисий Хилендарски”** за изключителния ѝ принос за съхраняването на българския език, развитието на българските училища и за популяризирането на българската култура в Испания. Разпространени са издателски продукти на агенцията, свързани с изучаването на български танци от различни етнографски региони на България, представянето на културно-историческото наследство и изучаването на родния език от най-малките. (юни 2010)

- участие в организирането и провеждането на **Първи събор на бесарабските българи в София, Столична община, район Младост**. ДАБЧ е съорганизатор, наред със Столична община, район Младост и фондация „Бесарабски българи-98”. Събитието е под патронажа и с личното участие на министър Божидар Димитров. Съборът е открит на 22 септември с тържествен водосвет. Благословена е инициативата за подпомагане завръщането и приобщаването на нашите сънародници в прародината. Проявата е отчетена като важно културно събитие от българските медии.

- участие на ДАБЧ в организирането и провеждането на **Седмица на съвременното българското кино в Киев** в периода от 13 до 21 септември. Инициативата е подкрепена от Националния филмов център, Посолството на Р България в Украйна и Арт Медия.

Кинофорумът е открит на 13 септември от **председателят на Народното събрание г-жа Цеца Цачева по време на нейното официално посещение в Украйна**. В делегацията е включен председателят на ДАБЧ Росен Иванов. В

програмата са предвидени майсторски класове със студенти от Киев на режисьорите Иглика Трифонова, Васил Барков и Владо Краев. В рамките на посещението е осъществена среща на българската парламентарна делегация, водена от председателят на Народното събрание с представители на българската общност, проведена на 14.09.2010 г. в голямата зала на Всеукраинския център за българска култура в Одеса. Много голям отзвук сред общността има заявената от българска страна подкрепа на инициативата на нашите сънародници в Болград, Одеска област, да се изгради паметник-мемориал на българските опълченци.

• **честване на 29 октомври – Ден на бесарабските българи.**

Традиционният празник протича с поредица от прояви. В навечерието на 29 октомври ДАБЧ организира **кръгла маса** на тема „Изследователи на съвременна Бесарабия”. Тя обединява усилията и ресурсите на Софийският университет „Св. Климент Охридски”, Института по етнология и фолклористика с музей към БАН, Културно-просветното дружество „Родолюбец”, много учени и общественици. Съпътстваща част на програмата е откритата по време на кръглата маса фотоизложба за бесарабските българи, срещата с българи от Крим, прожекцията на документалния филм „Един изстрел”, посветен на таврийските българи. В Националния дворец на културата в София е изнесен празничен концерт. Неговите основни организатори са Общонародното сдружение „Мати България” и Културно-просветно дружество за връзки с бесарабските и таврийски българи „Родолюбец”. В официалната част на откриването на концерта е поднесено приветствие на председателя на Държавната агенция за българите в чужбина г-н Росен Иванов.

• **отбелязване на годишнини на български селища в Молдова: 180 години от основаването на с. Кортен и на с. Твърдица.** Информация за събитията е публикувана на сайта, поднесени са приветствия от името на председателя на ДАБЧ до кметовете на двете селища. (ноември 2010)

• **участие на председателя на ДАБЧ в Петия български събор в Ларнака, проведен под патронажа на министър Божидар Димитров.** Инициативата е в рамките на тържествата по повод 50 години от извоюването на Независимостта на Република Кипър. Съборът е организиран от издателите на „Българският вестник” и със съдействието на българското посолство в гр. Никозия. Официални гости са първата дама на Кипър - Елси Христофиас, министърът на труда и социалното осигуряване - Сотирюла Хараламбу, адмирал Санчес – главнокомандващ на силите на ООН в Кипър, кмета на гр. Ларнака - Андреас Моисеос, посланика на Румъния и главният секретар на профсъюза ПЕО. По време на посещението в периода 15 – 17 октомври са осъществени срещи на представителите на агенцията с ръководствата на Съюза на българите в Кипър и Съюза на българите в Лимасол „Възраждане” и с редакционния екип на „Българският вестник”. Посетени са българските училища в Лимасол, Ларнака, Пафос, Паралимни. Обсъдени са въпроси, предимно в сферата на образованието и културата. От страна на ръководствата на учебните звена е споделена необходимостта от посещение на място на представители на Министерството на образованието, младежта и науката с цел изясняване на въпроси от участието на училищата в програмата „Роден език и култура зад граница”. Предоставени са дарения в помощ на учебния процес.

• участие на представители на ДАБЧ във **Фестивала на фолклорните състави на етническите общности „Яку Ронков” в Дудещи Веки, Румъния;** Проявата се

организира за седми път. Проведени са срещи с ръководството на Съюза на банатските българи и членове на местната младежка организация; осъществено е посещение на българската общност в сръбския Банат – с. Иваново и с. Бело Блато. Предоставени са дарения в помощ на културната и образователната дейност на структурите на българската общност в региона. (ноември 2010)

- **участие** Бесарабската лига на КВН (Клуб на Веселите и Находчивите), първо издание. Състезанието се провежда с участието на студентски отбори. Организатори са Конгреса на българите в Украйна и младежката организация Актив, с която ДАБЧ е в оживен диалог, още от учредяването ѝ. За отборите е осигурен награден фонд от агенцията. (декември 2010)

- **съдействие** за организирането на юбилейното тържество по случай **65-годишнината от основаването на БКПО „Кирил и Методий” – Виена**; ДАБЧ подпомогна издаването на книгата „Път през годините”, посветена на юбилея. За принос в съхраняването на родните традиции и идентичност, както и за развитието на приятелските връзки и взаимоотношения между българския и австрийския народ организацията е удостоена с паметния медал на агенцията «Иван Вазов». На тържеството в БКИ «Дом Витгенщайн» присъстват зам.- министърът на културата Т. Чобанов, австрийски партньори на БКПО „Кирил и Методий”, представители на българската студентска общност, родни творци, установили се да живеят в Австрия. (октомври 2010)

- **участие** в честването на **35-годишнината от основаването на Германско-българското дружество „Иван Вазов” в Есен**; Сред официалните гости на тържеството са председатели на сродни организации в Бон и Дюселдорф, представител на Дипломатическото бюро на Р България в Бон. В приветствието си по повод юбилея председателят на ДАБЧ отправи благодарствени думи за приносът на дружество „Иван Вазов” в обединението на българската общност в Есен и региона. Специално място е отделено на културните инициативи и хуманитарните проекти през изминалите десетилетия. (декември 2010)

- **съдействие за организиране на благотворителната изложба** с литографии и графики от личната колекция на д-р Ернст Юде, председател на Германско-българското дружество «Кирил и Методий» във Франкфурт на Майн. Събитието е под патронажа на Н. Пр. Матиас Хьопфнер, посланик на Федерална република Германия в България. Средствата от покупките са предназначени за Дом за сираци “Св. Николай” при манастир “Св. Троица” в с. Нови Хан. (декември 2010)

3. Систематизирана работа с подрастващото поколение

Основни направления

Дейността, ориентирана към най-младото поколение българи зад граница, е един от най-важните приоритети в програмата на ДАБЧ. Тя се развива в следните главни направления:

- **Мониторинг** върху състоянието на българските училища в чужбина;
- **подпомагане** на тяхната образователна и културна дейност;
- **консултиране** по проблеми, свързани с основаването, финансирането и статута на образователните структури;

- *популяризиране* на техните инициативите, посветени на съхраняването на националната идентичност, традиции и историческа памет;
- *иницииране* на форуми, с оглед повишаване на ефективността на образованието и разпространението на българския език и култура зад граница;
- *издателска дейност*, посветена на децата от българските общности по света

ДАБЧ поддържа активен диалог с функциониращите към настоящата учебна 2010/2011 година **161 български училища**, от които 36 са нови структури, основани през отчетния период. С цел актуализиране на базата данни за всички учебни звена са разработени и изпратени до ръководителите информационни карти. Предоставени са **85 дарения** от българска художествена литература, игрални филми, учебни пособия и рекламни материали на училищата в следните държави: САЩ, Нова Зеландия, Австралия, РЮА, Португалия, Испания, Венецуела, Колумбия, Аржентина, Австрия, Германия, Франция, Швейцария, Унгария, Норвегия, Кипър, Гърция, Македония, Сърбия, Румъния, Украйна, Молдова. Материалите са за подпомагане на учебния процес и организиране на инициативи с културен характер.

ДАБЧ участва в разработването и реализирането на **Националната програма „Роден език и култура зад граница“ през 2009 и 2010 г.**, съвместно с Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на външните работи и Министерството на културата. След излизане на МП №106 от 1 март 2010 г. за подновяване на програмата до всички образователни структури е изпратена информация, относно условията за кандидатстване, извършени са консултации с ръководителите и учителите, изготвени са становища. В Националната комисия са разгледани и одобрени 111 проекти като са изготвени индивидуални оценъчни карти за всеки един от тях. На тази основа е извършено класиране.

ДАБЧ участва в **обсъжданията на проекта за Закон за училищното образование** като взема предвид и предложенията на ръководителите на образователните звена в чужбина, изпратени до агенцията. На състоялата се през май 2010 г. кръгла маса в Банка под ръководството на министъра на образованието, младежта и науката, е взето отношение по проектозакона, в частта за българските училища зад граница.

ДАБЧ е организатор, съвместно с Министерството на образованието, младежта и науката и Асоциацията на българските училища зад граница на петия поред форум **„Български училища в чужбина. Специфика, проблеми, перспективи“**. На състоялата се на 29 юли в СУ „Св. Климент Охридски“ конференция участват представители на 53 родни образователни звена в чужбина. В изнесения от председателя на ДАБЧ Росен Иванов доклад се подчертава специалното внимание на институцията към най-младото поколение българи по света. Дебатите по проекта за нов Закон за училищното образование и какво място ще намерят българските училища по света в него, както и действащата вече втора година Национална програма „Роден език и култура зад граница“ са основните акценти в дневния ред на конференцията.

Своеобразно продължение на дискусиите по най-важните проблеми, свързани с образованието на децата от българските общности по света е организираната със съдействието на агенцията на 21 и 22 ноември в Мадрид първа конференция на тема: **«Българското училище в Испания. Специфика, постижения, предизвикателства»**. Форумът в Мадрид е първи по рода си в развитието на българските общности по света.

В проявата се включват над 90 български учители, лидери на сдружения и представители на асоциации на сънародниците, предложили и управляващи образователни проекти. От основаните общо в Испания 27 образователни структури, 22 са бенефициенти по Национална програма «Роден език и култура зад граница». Гости на конференцията са ръководителите на българските училища в Лондон, Париж(2), Лисабон и Букурещ. Главен организатор на инициативата е Асоциацията на българите в Испания «Балкан» - Мадрид, в сътрудничество с Асоциацията на българските училища в чужбина и с подкрепата на Посолството на Република България в Мадрид и Генералното консулство на Република България във Валенсия

По време на двудневната конференция е изтъкнато, че обучението и поддържането на българския език в чужбина е от изключително значение за запазването и възвръщането на българското национално самосъзнание и един от решаващите фактори за завръщане в родината. Заявена е необходимостта българските училища в чужбина да намерят съответното място в новия закон за училищното образование в България, както и належащата нужда от сформирването на специален отдел в МОМН. Повдигнат е отново въпросът за създаването на адаптирани програми и учебници към тях, съобразени със спецификата на обучението в чужбина. Формулираните общи позиции са изпратени в писмо до Министерството на образованието, младежта и науката.

Инициативи

Специално място в програмата на ДАБЧ, посветена на децата от българските общности по света, заемат ежегодно провеждани инициативи с конкурсен характер:

- *конкурс по изобразително изкуство „България в моите мечти”, учреден през 2001 г.*

- *литературен конкурс „Стефан Гечев”, учреден през 1995 г.*

- *конкурс за народно пеене „Прехвъркна птичка”, учреден през 2010 г.*

В юбилейното, десето издание на конкурса по изобразително изкуство участват 782 деца и юноши от 24 държави. В Литературния конкурс броят на участниците е 224 от 25 държави. В своето първо издание конкурса за народно пеене привлече интереса на талантиливи българчета от 11 държави. Журито, председателствано от акад. Христо Недялков и певицата Любка Рондова класира девет индивидуални изпълнители и три вокални състава. Церемонията по връчването на наградите под патронажа на министър Божидар Димитров и откриването на изложба с най-добрите художествени творби е организирана на 30 юли в Националния дворец на децата. Подбрани детски рисунки и откъси от съчиненията са публикувани в традиционния детски календар на ДАБЧ.

Сред другите инициативи на ДАБЧ са:

- **конкурс за поезия на френски език за български ученици в гимназии в България със задълбочено изучаване на френски език.** Инициативата се организира от френско-българската асоциация „Прованс-България”, Екс ан Прованс, Франция. ДАБЧ осигурява информационно обслужване на инициативата

- **координиране на инициативата „Мартеница 2010”, учредена в навечерието на традиционния пролетен празник Първи март по идея на училище**

„Иван Вазов” в Лос Анджелис, САЩ. Сформиран е Организационен комитет с представители на ДАБЧ, Асоциацията на българските училища в чужбина и директора на училището - инициатор за изработване на традиционните мартеници. В изработването на мартениците се включват 16 български училища зад граница. Медиен партньор е БТА.

- **международен конкурс за рисунка „Баба Марта”** с участието на български деца по света. Открита е изложба с най-добрите творби в Българския културен институт в Париж. Изложбата във френската столица е организирана от Асоциация „Български език – език европейски” и БКИ. ДАБЧ осигурява всяка година част от наградния фонд на инициативата. През 2010 г. агенцията участва в тържеството и за първи път връчва Специална награда на отличил се в конкурса млад творец

- среща на председателя на агенцията с **ръководствата на български училища „Кирил и Методий”** в Париж и „Иван Вазов” в Лион и посещения на занятия и празници в български училища във френската столица

- участие в **„Пролетен празник”**, организиран от асоциация „Българско училище в Париж” и училището „Васил Левски” във френската столица, където децата изнасят програма

- **„Спартакиада 2010”**, Каварна – инициативата е осъществена съвместно с МФВС и с изключителното съдействие на община Каварна и община Банско. Обхванати са младежи от българските общности в чужбина. Участват повече от 150 деца и юноши от 14 до 16 години от Румъния, Албания, Косово, Сърбия и Молдова. Включени са дисциплините баскетбол, волейбол и футбол. Цялата организация на инициативата е поета от ДАБЧ. (5 – 9 май 2010 г.)

- ДАБЧ подкрепя участието на преподаватели от българското училище в Хатива, автономна област Валенсия в **програмата „Ученик, родител и учител – заедно”**, предложена от Международна фестивална програма за детско творчество „Приятели на България” и Синдиката на българските учители. ДАБЧ удостоява училището в Хатива, създадо детски формации за вокални изпълнения, куклен театър и театрална група с грамота и с персонални подаръци за ръководителите на проектите. (май 2010 г.)

- участие в награждаването на талантиви български деца на **Фестивала на детската книга в град Сливен** и връчване на поздравителен адрес от името на председателя на агенцията до директора на библиотека „Сава Доброплодни” (май 2010 г.)

- съдействие за провеждането и предоставянето на голямо дарение от българска художествена литература за участниците в **Областното и Републиканското състезание по Български език и езикова култура**, организирани от Матица на българите в Сърбия и Министерството на просветата на Сърбия, с участието на ученици от Цариброд, Босилеград, с. Звонци и с. Иваново. (май и юни 2010)

- осигуряване на дарителския фонд за децата-участници в **XVII Международен Великденски детски фестивал „Борене на яйца”** в Босилеград през април 2010 г.

- участие на ДАБЧ в реализирането на **проект „Награди за успешите деца на България 2009”**, обявена от фондация „Димитър Бербатов” (1.11.2009 г. – 31.12.2009 г. – период за номиниране). Изпратена е информация до всички български

училища и български медии зад граница. В резултат на проведената кампания постъпиха номинации за 46 деца от Сърбия, Украйна, Великобритания, Канада, Испания, САЩ, Ирландия, Франция, Германия. Активно съдействие оказаха РТВ Цариброд, Асоциацията на българите в Украйна, Българското училище в Лондон. Церемонията по награждаване е проведена на 1.06.2010 г. в НТ „Иван Вазов”

- съдействие за провеждане на конкурса **„Моята България”** за есе на български език, организиран от посолството на Република България в Кишинев – с участници ученици от училищата с изучаване на български език, литература, история, традиции и култура на българския народ. Осигурен е и награден фонд за победителите. (м. април 2010 г.)

- съдействие за провеждане на фотографския конкурс за български и белгийски деца **„България и Белгия: дух и традиции”**. В Антверпен е открита изложба на фотографии, участвали във второто издание. Проявата е инициатива на Българо-белгийската асоциация „BuBelFriends”, която работи за представянето на българските традиции и култура в Белгия и запознаването на българите в кралството с белгийските традиции и култура. Със свои фотографии в изложбата участват 11 млади таланти. За първи път в конкурса, организиран от сдружението в Антверпен, участват и български деца, които живеят и учат в Брюксел. ДАБЧ оказва подкрепа и за стартирането на инициативата в началото на годината. (октомври 2010)

- участие в провеждането на второто издание на **Фестивала „Аз съм българче”** в Мадрид; проявата е организирана от асоциация за култура Т.А.Н.Г.Р.А. със седалище в испанската столица. Инициативата, освен от ДАБЧ, е подкрепена и от испански институции. Участват 200 български деца от Мадрид, Хетафе, Алкала де Енарес, Фуенлабрада, Мурсия, Аликанте, Сеговия, Сарагоса, Таусте, Валядолид, и Валенсия. Наградният фонд за конкурсите за есе и рисунка са осигурени от агенцията. Заключителните концертни програми са изнесени пред българска и испанска публика. (ноември 2010)

4. Подпомагане на културната и образователна дейност на българските организации в чужбина

През отчетния период ДАБЧ е предоставила общо **207 дарения**, предназначени за български организации и училища в 31 държави: САЩ, Нова Зеландия, Австралия, РЮА, Португалия, Испания, Италия, Венецуела, Колумбия, Аржентина, Австрия, Холандия, Германия, Франция, Швейцария, Норвегия, Унгария, Бразилия, Алжир, Сингапур, Кипър, Гърция, Македония, Сърбия, Румъния, Хърватия, Украйна, Молдова, Русия, Азербайджан, Турция. Даренията подпомагат организирането на Дни на българската култура, кинолектории, чествания на 3 март, 24 май и други прояви с културен характер в съответните страни. Те съдържат българска художествена литература, исторически и географски карти, трикоълори, рекламни материали за културното и историческото наследство на България, игрални филми, електронни продукти за 130-годишнината от смъртта на Любен Каравелов, за изучаването на българския фолклор, език и др. Комплекти с национални костюми са изпратени за организациите на сънародниците ни в Аржентина /Фолклорен състав „Седянка”/, Бразилия /Асоциацията на потомците на бесарабските българи/, Колумбия /Колумбийско-българска фондация „Алианца”/, Германия /Български академичен съюз

„Кирил и Методий“/. Извън посочения общ брой на даренията, изпратени са също така материали за България на английски, френски, испански, немски и руски език, предоставени на агенцията от Министерството на икономиката.

5. *Разширяване на контактите*

Установени са контакти с ръководствата на всички **български училища зад граница**, основани в края на 2009 и през 2010 г.: Антверпен /Белгия/, Лисабон /Португалия/, Лион и Екс ан Прованс /Франция/, в Испания - Аликанте, Тарагона, Фуен ла Брада, Вия Алба, Валенсия – второто основано в началото на 2010 г., Алкала де Енарес, Първа Българска гимназия в Мадрид, второто училище в Палма на Балеярските острови, Йорет де Мар /автономна област Каталуня/, училище „Орфей“ в Линц /Австрия/, Лос Анжелис и Клеруотър-Флорида /САЩ/, училище „Паисий Хилендарски“ в Атина, Паралимни /Кипър/, Тел Авив /Израел/, Кейптаун /ЮА/, Алжир и др. Оказано е съдействие за организиране на учебния процес, а в последствие и за кандидатстването им за финансиране по програмата „Роден език и култура зад граница“.

Активизирани са **взаимодействията с нови организации** на българите в **Испания**. Установени са контакти със създадената в началото на 2010 г. в Къща „Тракия, България в Каталуня“ в Барселона, Асоциация „България“ в Тарагона, Асоциация на българите в Арагон „BG“ - Сарагоса, Асоциация за европейска интеграция „Дунав“ във Фуен ла Брада, Асоциация „Бялата лястовица“ във Валенсия. В диалога с ръководствата на посочените организации са обсъдени проекти и инициативи, посветени на образователната дейност, популяризирането на българската култура в Испания и межкултурните взаимодействия.

По линия на представянето на родната култура и традиции ДАБЧ развива контакти и с учредената в началото на 2010 г. Асоциация „Български език и култура – европейско културно наследство“ в **Лион**, която с наша подкрепа активно взаимодейства с българските училища в Париж.

Положено е началото на сътрудничеството с учреденото през август 2010 г. Германско-българското дружество „Дунав“ и сдружение „Просвета“ в **Дюселдорф**. На проведената през декември среща на председателя на ДАБЧ с управителните съвети на сдруженията са обсъдени възможности за съвместни прояви, посветени на празници от националния календар и допринасящи за културните взаимодействия в региона. Подкрепена е идеята за основаване на българско училище за децата от Дюселдорф и близките околности.

Осъществена е среща с представители на новооснованото в **Лимасол** дружество „Съюз на българите Възраждане“. Представени са учредителните документи на организацията, проведен е разговор за състоянието на българската общност в Кипър.

В **Бразилия** е установен контакт с Асоциацията на потомците на преселилите се през 20.век бесарабски българи, основана в Сао Паоло. Оказано е съдействие за организирането там курс по български език за възрастни. Сред новите контакти е взаимодействието с Колумбийско-българската фондация „Алианца“ в Богота.

През октомври 2010 г. председателят на Държавната агенция за българите в чужбина прие група общественици от **Република Башкортостан** и от Уляновска област на **Руската федерация**. В срещата участват: Ахмет Рахимов, председател на Клуба на българската интелигенция в Уфа, столицата на Република Башкортостан, неговият заместник Мидхад Шаяхметов и Зухра Шаяхметова, завеждаща женската секция към Клуба. Уляновска област е представена от Шевкид Богданов, председател

на Съвета на просветната обществена организация „Българско възраждане”, Темирта Вахитов, председател на обществената организация „Туген тел” /”Роден език”/, Хамза Ямбаев и Султан Гиматов. Гостите се спряха върху своята дейност, свързана с изследвания на историческите корени на прабългарите. Те систематизират доказателствата за общ произход на „дунавските българи” и народите, населяващи местата, където преди векове е съществувала Волжка България /казански татари, чуваша, башкири, удмурти, марий-ел и др./. Те се стремят да възстановят етнонима „българи”, „българският” език и култура. За тях „дунавските българи” са братя по кръв и хора, на които може да се разчита за морална подкрепа.

Проведена е среща с ръководството и впоследствие оживен диалог с учреденото през март 2010 г. Гръцко-българско сдружение за култура със седалище в Атина, което е и бенефициент по програмата „Роден език и култура зад граница” на неделното училище „Отец Паисий”.

Установен е контакт с новосъздаденото **Гражданско сдружение „Македонско-Българско приятелство”** със седалище в гр. Битоля, Република Македония. Организацията си поставя за цел да работи за активизиране на сътрудничеството и приятелските връзки между Република Македония и България.

За активизиране на контактите и взаимодействията с българската общност в Хърватия, важно значение има проведената в края на м. септември 2010 г. среща на ръководството на агенцията с г-н Александър Толнауер, председател на Държавния съвет на националните малцинства в Хърватия и г-н Рашко Иванов, председател на организация „Българска общност в Хърватия”. Месец по-късно в Загреб е осъществена среща на председателя на ДАБЧ с г-н Назиф Мемеди, представляващ дванадесетте малцинства на територията на Република Хърватия. Повдигнати са въпроси, свързани със статута на сънародниците ни като национално малцинство и възможностите за реализиране на различни проекти, а също така и културните и религиозните взаимодействия с хърватите и представителите на другите национални групи.

II. Единение на всички българи и изграждане на български лобита в чужбина

1. Работа с представителите на висококвалифицираната млада българска емиграция и нейното активизиране в подкрепа на България

Държавната агенция за българите в чужбина участва в изпълнението на годишните планове по Националната стратегия на Република България по миграция и интеграция 2008 – 2015 г. Основните направления в дейността на ДАБЧ в тази област са:

- **мониторинг;** актуализиране на базата-данни за числеността, структурата и организационното равнище на развитие на българските студентски общности зад граница;
- изготвяне на материали с **аналитичен** характер;
- проучване на нагласите на младите хора за **професионална реализация в родината;** организиране на **младежки форуми** по темата, с участието на дипломанти и млади професионалисти, завършили чуждестранни висши училища;
- **подпомагане на културната дейност** на студентските сдружения, посветена на изграждане на **положителния образ на България в страните от Европейския съюз и по света;**

- *консултации по проблеми, свързани с организационното развитие на студентските сдружения;*
- *популяризиране на дейността им в изданията на ДАБЧ и в българските медии;*

Инициативи

- отбелязване на петгодишнината от основаването на дружество „Златен век” в Ерланген-Нюрнберг (февруари 2010) и десетгодишнината от основаването на Българо-немското студентско дружество „Хъшове” в Берлин (май 2010 г.) ; юбилейните годишнини са отразени на сайта на ДАБЧ, изпратени са поздравителни адреси; „Хъшове” са удостоени с почетна грамота на ДАБЧ за сътрудничество в реализиране на младежки проекти на агенцията.
- среща с ръководството на Асоциацията на българските студенти в Париж, Предоставена е информация на Асоциацията по икономически специалности за стажове в европейски институции и участие в конкурси на Института за пазарна икономика в България на тема „Предприемачът като откривател”. (март 2010 г.)
- съдействие на Българското академично дружество в Карлсруе за участието му в мултикултурна инициатива с цел представяне на българската култура и традиции в центъра на града. Изпратено е дарение с комплект национални костюми и рекламни издания за поддръждане на информационен щанд. (юни 2010 г.)
- проведен „Летен стаж” 2010, девето издание в ДАБЧ. Участват български студенти, записани в университети в Австрия, Испания, САЩ, Великобритания, Йемен и България. В програмата на обучението от 7 до 30 юли са включени модулите: административно-правна дейност на ДАБЧ, състояние и развитие на българските общности по света, информационна политика, издателска дейност и проекти на ДАБЧ. На участниците са издадени сертификати.
- съдействие на Българското студентско дружество «Бай Ганьо» - Манхайм да организира честване на 1 ноември, Деня на народните будители.

За активизирането на контактите с българската студентска общност в Германия, наброяваща 12 500 млади българи, важно значение има срещата на председателя на ДАБЧ с управителните съвети на „Будители” (Бон/Кьолн), „Кирил и Методий” (Карлсруе) и Българския студентски клуб в Дармшат, проведена в Дипломатическото бюро на България в Бон. Тъй като сдруженията същевременно членуват и в учредената през 2007 г. Асоциация на българските студентски организации в Германия, в разговора са обсъдени и общи инициативи, предвидени за предстоящата 2011 г. Отправен е апел към младите хора да участват с пренципни предложения, които могат да бъдат полезни при изработването на Закона за българските общности. (декември 2010)

Оказана е подкрепа на Българския студентски клуб „Будители” в провеждането на фотоконкурса „Лицата на България”, организиран за втори път. Подбраните от журито 66 творби са представени в специална изложба в Кьолнския университет по случай 8 декември, празника на българските студенти. От ДАБЧ е осигурен награден

фонд за проявата, предвиден за класираните от първо до пето място участници в конкурса. На победителите са връчени грамоти. (декември 2010)

По традиция, за трети пореден път ДАБЧ участва в организирането и провеждането на младежкия форум „Кариера в България. Защо не?“. Главни организатори са младежките сдружения „Back2BG“ и „Тук-там“, партньори на агенцията от учредяването си през 2008 г. Сътрудничеството е в рамките на Националната стратегия по миграция и интеграция, специално по темата за професионалната реализация в родината на младите българи, завършили чуждестранни университети. В инициативата през 2010 г., организирана в Интер Експо Център – София, участват повече от 800 български абсолвенти и млади професионалисти, броят на фирмите-изложителки е над 60. Форумът се провежда под патронажа на еврокомисар Кристилина Георгиева. (декември 2010)

2. Привличане на потенциала на българските общности по света, с цел лобиране в полза на България и изграждането на положителния образ на страната

Организирана е среща-разговор в ДАБЧ с г-жа Бойка де Ванегас, създала **Испанско-българска асоциация за интеграция и развитие и издател на сп. BgStyl** относно осъществяването на форум с участието на представители на българския бизнес в Испания

Установени са контакти и взаимодействие с **Колумбийско-българската фондация „Алианца“**, председателствана от Дорис Дукова. Организацията е единствената структура, която свързва българи и приятели на България в Колумбия, осъществила през последните две години съвместно с агенцията дни на българската култура в различни колумбийски университети. С подкрепата на ДАБЧ фондацията организира **Трета среща на латиноамериканците, завършили български висши училища**, състояла се в Колумбия през януари 2010 година. Със съдействието на ДАБЧ е осъществена среща на г-жа Дукова в МВнР по въпроси, свързани с намиране на офис за фондацията, работеща по културни и образователни проекти и за популяризирането на България. На официална среща в агенцията през м. май на фондацията е дарен комплект от български национални костюми. В края на м.септември е проведена втора среща с представител на управителния съвет на фондацията. Споделени са планове за сключване на рамкови споразумения от страна на фондацията с български висши училища, които да позволят пристигането на колумбийски студенти за краткосрочни специализации в български висши училища.

Проведена е среща на председателя на ДАБЧ с Величка Атанасова, художникът-фотограф, която активно взаимодейства с **асоциация „Мисия България“ във Франция** и е участник в проекти за представяне на изкуството на творци, пребиваващи в държави от Европейския съюз. През годините Величка Атанасова активно сътрудничи с агенцията при осъществяване на съвместни инициативи с организации на сънародниците във Френската република.

Инициативи

- оказано е съдействие за провеждане на **Празник на традициите**, организиран от българо-белгийската асоциация BuBelFriends, **Антверпен**, Белгия. Инициативата е посветена на европейското културно многообразие. ДАБЧ представя информация за събитието, което се осъществява по линията на взаимното опознаване на различните европейски култури – представяне на български празници и традиции пред белгийци и на белгийски празници и традиции пред българи.

- **Българска пролет в Париж** - традиционна инициатива, организирана от Асоциация „Български език – език европейски”, за българи и техните френски приятели. Представени са творчески ателиета за деца. Инициативата се провежда в последния ден на изложбата с рисунките, изпратени за участие в поредното издание на Международният конкурс за рисунка „Баба Марта”, наредена в Българския културен център в Париж. Председателят на агенцията участва в събитията на 26 -28 март във френската столица и връчва на г-жа Камелия Трибулен-Конакчиева, президент на асоциация „Български език - език европейски”, паметен медал „Паисий Хилендарски” за приноса ѝ за съхраняването на българския език и за развитието на Международния конкурс за рисунка „Баба Марта”.

- **40 години Методиеви тържества в Елванген, Германия**; оказано съдействие на научен екип от БАН да участва в инициативата и да установи контакти с Кметството на Елванген за достъп до архива на града с цел реализирането на проект, посветен на паметниците на Кирил и Методий в чужбина и честванията на Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост по света. Празникът е отразен на сайта на ДАБЧ и подготвена информация за предстоящия брой на сп. „Ек”. (май 2010 г.)

- **изложба** в Столична библиотека, **посветена на река България и българското присъствие в Хондурас**. Изложбата е организирана от Столичния общински съвет, Столична библиотека, Съюзът на народните читалища и дружеството за приятелство „България-Хондурас”. Директорът на културния център в Ла Сейба **Мария Матуте е удостоена с паметния медал на ДАБЧ „Иван Вазов”** за изключителния ѝ принос при организирането на първата експедиция в Хондурас по места, свързани с българи и България. Събитието е отразено на сайта на агенцията. (юни 2010 г.)

- **гостуване на Лондонския български хор** (The London Bulgarian Choir) в ДАБЧ. Проведена е среща с уникалния фолклорен състав. С информационната подкрепа на агенцията е организирано турнето на изпълнителите, между които много англичани, в Копривщица, Пловдив, Стара Загора и Банско. Гостуването в агенцията и концертните изяви в страната са отразени от водещи български медии като БНТ, БНР, ВТВ, TV7. (август 2010)

- **Дни на България в Лисабон**, организирани от представителството на Европейската комисия и Европейския парламент и Португалско-българската асоциация „Св.Св.Кирил и Методий”. В рамките на инициативата е открита изложба на млада художничка с български произход, живееща в Португалия, изнесени са малки концерти класическа музика от български и португалски музиканти, съпрузи от смесен брак, работещи в Лисабонския оркестър. Ученици

от българското училище „Св.Св.Кирил и Методий“ изнасят представление, посветено на българските коледни традиции. Проявата е подкрепена от Посолството на Република България в Лисабон и Държавната агенция за българите в чужбина.
(декември 2010)

III. Информация, анализи и издателска дейност

1. Информационна дейност

Извършва се медиен мониторинг на печатни и он-лайн издания за новини, свързани с дейността на ДАБЧ и с тематиката за българите и българските общности в чужбина, изготвяне на клипинг. Прави се изследване и анализ на информация за обществени мнения и настроения в публичното пространство по отношение на дейността на агенцията, наблюдават се тенденциите в медийния интерес към тематиката за българските общности по света. Подбира се информация, изготвят се съобщения, предназначени за печатни и електронни медии за конкретни събития и инициативи на институцията, обновява се новинарската информация в уеб-сайта на ДАБЧ.

Разширяват се и се поддържат ползотворни взаимоотношения между ДАБЧ и нейните целеви публики. През месец май 2010 г. агенцията **участва със свои представители на Световната среща на българските медии във Виена**. Във взаимоотношенията с българските медии у нас и в чужбина стремежът е: създаване на база данни на целеви масмедии; установяване на директен личен контакт с техни представители, подбор на рубриците и уточняване на репортерите, които отговарят за ресори, в чийто обсег влиза дейността на ДАБЧ и темата за българите в чужбина; поддържане на тези контакти и връзки.

През отчетния период е разработена концепция и е стартиран **нов уеб-сайт** на институцията.

2. Аналитична и изследователска дейност

2.1 Проекти

- участие на ДАБЧ в **проект „Интеграция и идентичност на българите в Австрия“**, съвместно с Института за български език, Института за фолклор и Етнографския институт с музей при БАН. Проектът е стартиран през 2006 г.

- разработване, цялостна подготовка и участие на ДАБЧ в **проект с работно заглавие „Ефективна координация при провеждане на политики за чужди граждани от български произход в процес на трайно заселване в България“**; по Оперативна програма „Административен капацитет“ – „Ефективна структура на държавната администрация“ (подприоритет 1.3); очертаване на проблемните области в структурата на администрацията; мерки за оптимизиране на дейността ѝ. Съвместен проект с Агенцията за социална подпомагане към МТСП. март- май 2010 г.

- **Проект „Мадрид с младежта на България“**. Инициативата предлага разработването на проект с участието на социални психолози и психолози, които да

работят с български ученици в 15 училища в Търговище, Шумен, Разград. Проектът е подкрепен от МТСП и ДАБЧ още от стартирането му през есента на 2009 г. През февруари 2010 г. в София на среща с Радина Бонева, координатор в Испанско-българския център в Мадрид, се разисква развитието на инициативата и медийното осигуряване на проекта с представяне на информация в български медии.

2.2 Анализи и становища

Актуализирана е информацията в табличен вид за броя на организационните структури на българските общности по държави и като общ брой, според профила на извършваната дейност: български организации с културна насоченост; български църкви и църковни общини; български училища; медии. Според данните, към м. октомври 2010 г. функционират общо 731 организационни структури на сънародниците ни в чужбина в 61 държави. Броят на културните сдружения е 375. Докато в началото на миналата учебна година са основани 125 училища, към октомври 2010 г. броят им е нараснал на 161. Броят на Българските църковни общини е 81, на медиите е 114, от които 24 са само в САЩ. Контактната информация за структурите се актуализира своевременно на сайта на агенцията.

Актуализирани са справките за състоянието на българските общности по държави.

Украйна

- становище на ДАБЧ до министър Божидар Димитров по Решението на Одеския областен съвет от 03.12.2009 г. за отнемане сградата на Всеукраинския център за българска култура в Одеса от Асоциацията на българите в Украйна

- подготовка на материал, отразяващ провеждането на Извънредна конференция на Асоциацията на българите в Украйна на 30.01.2010 г. и нейните решения, включително да не се приеме оставката на Антон Киссе като президент на тази всеукраинска организация. Материалът е публикуван на сайта на ДАБЧ

- становище на ДАБЧ по отчета на Генералното консулство на Република България в Одеса, Украйна, за дейността му през 2009 г., по искане на Министерство на външните работи. Дадени са бележки и препоръки по плана за дейността на Генералното консулство през 2010 г.

- становище на ДАБЧ по отчета на посолството на Република България в Киев за 2009 г., по искане на Министерство на външните работи. Бележки и препоръки по плана на посолството за 2010 г.

- аналитичен материал за българската общност в Украйна, предоставен на кабинета на вицепрезидента, във връзка с негово предстоящо посещение в страната през февруари 2010 г.

- становище по Апел на дружество „Св.Св. Кирил и Методий“ в Болград, Одеска област, Украйна – по искане на Министерство на външните работи. Отговор и на ДАБЧ до ръководството на дружеството.

Молдова

- оценка и бележки на ДАБЧ по отчета на посолството на Република България в Република Молдова за дейността му през 2009 г., по искане на Министерство на външните работи

- позиции на ДАБЧ по проблемите на Тараклия и Тараклийски район, по искане на Министерство на външните работи; материали за българската общност в Молдова, структурите на общността – български дружества и организации, учебни заведения, медии

- становище по грама на посолството в Кишинев относно опасността да се закрие Отдела по българистика в Института за културно развитие /МАН/. Изложение на аргументи в защита развитието на българистичните изследвания в Молдова

- позиции на ДАБЧ по проблемите, произтичащи от новата Концепция за развитие на образователната система на Молдова и опасенията от страна на посолството ни в Кишинев за неблагоприятни последици за училищата с изучаване на български език /до Кабинета на министър Божидар Димитров/

Испания

- становище на ДАБЧ по изготвяне на „Пътна карта” в развитието на сътрудничеството между Република България и Кралство Испания

- становище на ДАБЧ по Програмата за сътрудничеството в областта на образованието, младежта и културата между правителството на Република България и правителството на Кралство Испания

- Информация за актуалното състояние и развитие на българската общност в Испания, поискана при поканата за участието на ПК на министъра без портфейл Божидар Димитров в конференцията в представителството на Европейската комисия в София на тема: „Интеграцията на българите в Испания”

Други

- анализ за българската общност и нейните организации в Сърбия
- анализ за българската общност в Румъния
- информация „Българските училища зад граница – приоритет в програмата на ДАБЧ”; изготвена във връзка с откриването на конференцията „Българските училища зад граница. Специфика, проблеми, перспективи.”

- анализ за състоянието на българските училища в страните от Западна, Централна Европа и ОНД - типология, проблеми, дейността на ДАБЧ, ориентирана към българските образователни звена зад граница

- обработка на базата-данни от форума „Кариера в България? Защо не”, актуализирана е информацията за българските студенти и младите професионалисти в САЩ, Канада, страните от Западна Европа, Израел, Русия, Дубай, Сингапур, Австралия.

3. Издателска дейност

Основно направление в издателската дейност на ДАБЧ от началото на нейното функциониране е **сп. ЕК** – културен двумесечник, разпространяван изключително в чужбина. Изданието е предназначено за всички организационни структури на българската общност /с културен, медиен, образователен и религиозен характер/, както и за отделни личности със значимо присъствие в съответните страни. Принципът е да се следят и отразяват, дори да се предизвестяват, актуалните събития в обсега на трите основни компонента, върху които се структурира „Ек” – памет, култура, настояще.

Поредица от материали отразяват постиженията на агенцията като инициатор, организатор и съидейник в реализирането на празници за общностите ни в чужбина, както и на инициативи с практическа насоченост. Друг акцент са българските постижения в духовната сфера по света.

В рубриката ВГ клуб, по инициатива на кореспонденти от общностите ни в далечна чужбина, са поместени текстове за живота и активната родолюбива дейност на сънародниците ни в Нова Зеландия, за Третата международната среща в Колумбия на латиноамериканци, завършили образованието си в България. **В рубриката „Книгопис“** е представена уникална колекционерска сбирка – откритата в Националния литературен музей поредица от библиографски фототипни издания на автори като Пейо Яворов, Димчо Дебелянов, Никола Вапцаров. В първия си брой за 2010 г. „Ек“ помества интервю с министър Божидар Димитров, с вижданията му за работата със сънародниците ни зад граница.

„Ек“ утвърждава като постоянна практика в списването си присъствието на **автори от чужбина**. Това са сънародници - учени, журналисти и хора на изкуството от Унгария, Англия, Русия, Италия, Германия, Австралия, САЩ, Канада, Франция, Африка, Сърбия и Черна гора, Западните покрайнини и др. Тяхното привличане като редовни кореспонденти на списанието на ДАБЧ се вписва в идеята за бъдеща неформална **„кореспондентска колегия“**, излъчена от общностите ни в чужбина.

През отчетния период са отпечатани 6 книжки на списанието. През ноември излиза юбилейният стотен брой на изданието.

Издания на ДАБЧ през 2010 г. по заглавия:

- *„Буквар-Читанка“ на български и палкенски език* за училищата на банатските българи. Това е първи по рода си учебник съставен на Литературната норма на българския език в България (текста е на кирилица) и Литературната норма българския език въз основа на местния палкенски (павликянски) български език (текста е на латиница с няколко допълнителни графеми

- *DVD „България искам да съм там“*

- *„Българите от Голо Бърдо, Република Албания“*, втора част, автор Весела Тончева

- *„Българските народни гатанки по света“*, 3 част от поредицата с участието на деца от българските училища по света. Съвместен проект с фондация „Детето и фолклора“.

- *Настолен календар на ДАБЧ за 2011 г. с наградени творби от конкурсите на агенцията за деца от българските общности в чужбина*

Взаимодействие на Държавната агенция за българите в чужбина с други институции и държавни органи

Като орган на правителството за координиране на политиката на българската държава спрямо сънародниците ни по света, ДАБЧ поддържа контакти и осъществява взаимодействия с всички държавни институции и неправителствени организации, имащи отношение към темата. За реализирането на приоритетите от програмата през отчетния период, агенцията участва в следните комисии и работни групи:

- *Междуведомствена комисия по Закона за българите и българските общности извън Република България*; в разработването на проекта участват

представители от Кабинета на проф. Б. Димитров, министъра без портфейл, от Министерския съвет, Министерството на външните работи, Министерството на вътрешните работи, Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на труда и социалната политика.

- **Комисия във връзка с Националната програма „Роден език и култура зад граница” 2010 г.**; сформирана със заповед на Министъра на образованието, младежта и науката; участват представители на Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на външните работи и Министерството на културата

- **Междуведомствена работната група по изготвяне на Годишен доклад за младежта за 2009 и 2010 г.**; Работната група е създадена със заповед на министъра на образованието, младежта и науката. Участват представители на МТСП, Министерство на финансите, Министерство на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, Държавната агенция за българите в чужбина, Държавната агенция за закрила на детето. През август е предоставена информация за дейността на ДАБЧ, свързана с младите хора в чужбина, необходима за изготвянето на Годишния доклад за младежта.

- **Комисия**, определена със заповед № РД 09-588/14.05.2010 г. на Министъра на образованието, младежта и науката; комисията е формирана с цел **организиране на процедурата по приема на българи**, живеещи извън Република България, и на граждани на Република Македония за обучение като студенти, докторанти и специализанти в български държавни висши училища съгласно чл. 4 и чл. 5 на ПМС № 103/1993 г. и чл. 3, ал. 1 на ПМС № 228/1997 г. през учебната 2010-2011 г.

В рамките на дейността на комисията ДАБЧ участва в цялостната организация по посрещането и настаняването на новоприетите в края на м. септември и началото на м. октомври. Издадени са необходимите документи за български произход, уреждащи тяхното местопребиваване в България. Също така е осъществена координация със съответните висшите учебни заведения в страната. На 15 декември 2010 г. агенцията организира среща със студенти, учещи в българските ВУЗ-ове по реда на ПМС № 103 и 228, в частност от ФЖМК на СУ „Св. Климент Охридски”. В дискусиите участва г-жа Мария Фъртунова, директор на дирекция "Висше образование" в Министерството на образованието, младежта и науката.

Изготвил: Коянка Димитрова
Директор на дирекция „БО и ИД”